

Od redakcji

From the Editor

Aktualny numer *Sztuki Leczenia* pojawia się w czasie, w którym świat dotknęła pandemia nowego wirusa. Jej skutki w sferze zdrowotnej, ekonomicznej, społecznej i psychicznej odczuwamy bardzo boleśnie. Coraz wyraźniej zaczynamy też zdawać sobie sprawę, że skrawek ziemi, na którym żyjemy, w dobie globalizacji jest tylko drobnym elementem wielkiej układanki obejmującej cały świat. Złożona sieć wzajemnych powiązań łączących jej elementy rysuje się w naszej świadomości jednak na tyle niewyraźnie, że ich niespodziewane konsekwencje, tak jak to dzieje się obecnie, mogą stanowić kompletne zaskoczenie. Rośnie przy tym świadomość kruchości ludzkiego istnienia pomimo potęgi nowoczesnych technologii, jakimi dysponuje ludzkość. Rodzi się więc pytanie: Czy obecny kryzys nie jest aby sygnałem ostrzegawczym nawołującym do przemiany ludzkich umysłów i dokonania niezbędnych korekt w dominującym obecnie stylu życia oraz w świecie wartości, gdzie zachwiana wydaje się równowaga pomiędzy sercem i rozumem, człowieczeństwem i technologią?

Na tle obecnej, trudnej sytuacji, zmuszającej do szukania nowych sposobów radzenia sobie i odpowiedzi na pojawiające się nowe wyzwania, kontynuowane są refleksje i badania dotyczące wcześniej zadawanych sobie pytań i problemów, które przecież wraz z pojawieniem się nowych nie zniknęły. Ich właśnie dotyczy zawartość tego numeru, przy czym nicą przewodnią łączącą zamieszczone w nim prace, wydaje się być wyrażana w różnych kontekstach troska o drugiego człowieka.

Prezentowany Czytelnikom numer *Sztuki Leczenia* rozpoczyna się wieloautorskim

opracowaniem Macieja Wiktora Klimasińskiego i współpracowników pt. *Opieka duchowa w medycynie: duchowość a postrzeganie choroby, radzenie sobie z cierpieniem – ankietowe badanie ilościowe na polskiej populacji dorosłych chorych przewlekłe*. Mająca charakter empiryczny praca dostarcza interesujących informacji na temat związków duchowości z postrzeganiem choroby przewlekłej oraz wysiłków, jakie w tej sferze podejmują chorzy, próbując poradzić sobie z cierpieniem. Uzyskane wyniki i wyciągnięte na ich podstawie wnioski zachęcają do dalszych badań w tej, zyskującej coraz większe zainteresowanie, dziedzinie. Kolejne opracowanie badawcze autorstwa Marka Motyki i Beaty Szpak pt. *Psychological support in serious gynecological surgeries and the patient's need for medication in postoperative period* przynosi przekonujące dowody na to, że wsparcie psychiczne dostarczone pacjentkom przed poważnym zabiegiem chirurgicznym wpłynąć może nie tylko na poprawę ich samopoczucia po zabiegu, ale także na zmniejszenie zużycia leków przeciwbólowych, uspokajających i nasennych. Kolejna praca, również o charakterze empirycznym, autorstwa Aleksandry Ciochoń i Jolanty Jaworek, pt. *Porównanie wpływu masażu klasycznego i ćwiczeń w wodzie na stan funkcjonalny i subiektywne dolegliwości bólowe dolnego odcinka kręgosłupa u kobiet w ciąży* wskazuje, że odpowiednio dobrane zabiegi typu masaż lub ćwiczenia w wodzie mogą stanowić użyteczną formę terapii kobiet w ciąży skarżących się na dolegliwości bólowe dolnego odcinka kręgosłupa.

Kolejny fragment numeru obejmuje prace teoretyczne i przeglądowe. Rozpoczyna go

praca Piotra Słowika i Piotra Passowicza zatytułowana *Rola i znaczenie treningu psychologicznego jako metody edukacyjnej i rozwojowej w ramach studiów psychologicznych*. W swym artykule autorzy wracają do modnej niegdyś idei, dziś niemal całkiem zapomnianej, prowadzenia treningu interpersonalnego na studiach, a szczególnie na studiach psychologicznych. Ich zdaniem może to być bardzo pomocne w rozwijaniu pożądanych umiejętności społecznych studentów oraz wspomaganiu ich dojrzałego rozwoju. Kolejna praca zamieszczona w tym fragmencie czasopisma to artykuł Karoliny Kwiatkowskiej, Olgi Milczarek i Stanisława Kwiatkowskiego zatytułowany *Terapia neuropsychologiczna i psychologiczna pacjentów z mutyzmem mózdkowym*. Porusza ona problem komunikowania się i opieki w przypadku poważnych problemów neurologicznych, jakie pojawiają się u niektórych pacjentów po zabiegach neurochirurgicznych w obrębie tylnego dołu czaszki. Jak podkreślają autorzy, kluczowe znaczenie ma w tych przypadkach terapia neuropsychologiczna i psychologiczna. Część numeru poświęconą pracom teoretycznym i przeglądowym kończy artykuł Pawła Lipowskiego zatytułowany *Prawne warunki bezpieczeństwa pacjenta a innowacyjność opieki zdrowotnej*. Wraz z rozwojem współczesnej medycyny i pojawianiem się przed nią coraz to nowych wyzwań ujawniają się także coraz to nowe, złożone problemy natury psychologicznej, etycznej i prawnej. Autor stara się wprowadzić Czytelnika

w te ostatnie, koncentrując się na kwestii bezpieczeństwa pacjenta.

Kolejny, krótki fragment niniejszego numeru to dwa sprawozdania. Pierwsze z nich omawia (dwudzieste już) Europejskie Sympozjum Somatoterapii i Edukacji Psychosomatycznej – z tematem: *Człowiek w sytuacji zagrożenia zdrowia z perspektywy psychosomatyki i somatoterapii*, drugie poświęcone jest również cyklicznie odbywającemu się od wielu lat sympozjum zatytułowanemu *Ból i cierpienie*. Oba tematy, w sposób jak się wydaje niezamierzony, dotyczą istotnych problemów, z którymi przychodzi obecnie się mierzyć światu i które wpisane są w ludzkie życie.

Ostatnia część numeru trafiającego do rąk naszych Czytelników zawiera wspomnienia. Tak się składa, że z początkiem tego roku kalendarzowego odeszło dwóch wybitnych członków Rady Naukowej naszego czasopisma. Pierwsze ze wspomnień poświęcone jest Profesorowi Henrykowi Gaertnerowi, a drugie Profesorowi Janowi Łazowskiemu. Cytując myśl Wisławy Szymborskiej zamieszczoną w jednym z nich: *Umarłych wieczność do tąd trwa, dokąd pamięcią się im płaci*, chciałoby się dodać, że obaj zmarli pozostawili po sobie nie tylko dobrą pamięć, lecz także niebagatelny dorobek w postaci książek i licznych artykułów, a także innych, niezwykle produktywnych skutków aktywności prowadzonej za życia. Cześć Ich pamięci!

Redaktor naczelny
Marek Motyka